

DE OFFICIELLE DANNEBROGSFLAG

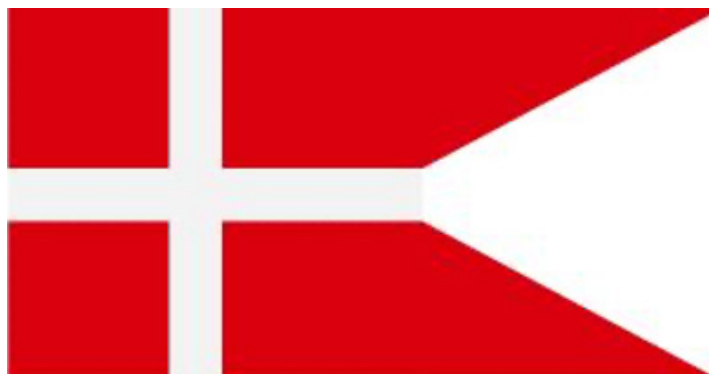

Hvad handler dette faktaark om?

Der findes tre forskellige udgaver af Dannebrog. Splitflaget, stutflaget og orlogsflaget er de officielle dannebrogsglag for Danmark. Men hvordan ser disse dannebrogsglag ud?

Splitflag

Et splitflag er et dannebrogsglag, hvor yderenderne er formet som to trekantede splitter. Den røde farve på splitflaget er enten dannebrogsrød (ren rød farve) eller orlogsrød (mørkerød farve).

Det var kongen, der bestemte, at splitflaget skal være det officielle danske dannebrogsglag, som bruges af myndigheder og staten. Det betyder, at alle statens institutioner skal anvende splitflaget. Det kan for eksempel være Miljøstyrelsen. Når man ser en flagstang, hvor der er hejst et splitflag, viser det, at det er en statslig myndighed.

Splitflaget findes i to udgaver. Splitflag med et særligt mærke eller udgaven med et splitflag uden særligt mærke. Det særlige mærke er placeret i flagets øverste røde felt tættest på stangen. Mærket kan også være placeret midt i flagets kors.

Splitflaget anvendes af det danske kongehus, statens civile og militære myndigheder samt institutioner. Kongen bestemte i 1630, at splitflaget kunne måtte bruges af danske krigsskibe. Handelsskibe må ikke bruge splitflag.

Splitflaget anvendes ved særlige lejligheder, og der flages fra alle statslige myndigheders bygninger. Justitsministeriet har fastsat en række officielle flagdage, hvor der er pligt til at flage. Det er for eksempel Dronning Margrethes fødselsdag, Påskedag, Befrielsesdagen (5. maj) og Grundlovsdag (5. juni).

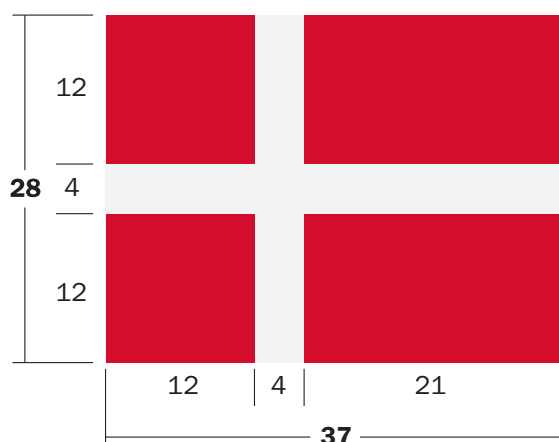
Stutflag

Stutflag betyder et firkantet flag, som du kender det fra folks haver. Det er Danmarks officielle nationalflag. Stutflaget er det Dannebrogsglag, der almindeligvis flages med. Stutflaget må anvendes af alle. Privatejede skibe må sejle stutflag.

Flaget deles af et kors i fire retvinklede felter. De to felter ved stangen er kvadratiske. De to øvrige felter er rektangulære. Inddelingen af Dannebrog i rød-hvide felter er ikke tilfældig. Ifølge en lov fra 1748 er det bestemt, hvordan flaget skal se med hensyn til dimensioner og proportioner.

Bredden af det hvide kors bestemmer størrelsen af de røde felter. Felterne nærmest stangen er kvadratiske med sider, der er 3 gange korsets bredde, og de lange felter er rek-

tangulære, hvor langsiderne er 1,5 gange stangfeltets (feltet på flaget der er tættest på flagstangen) mål.

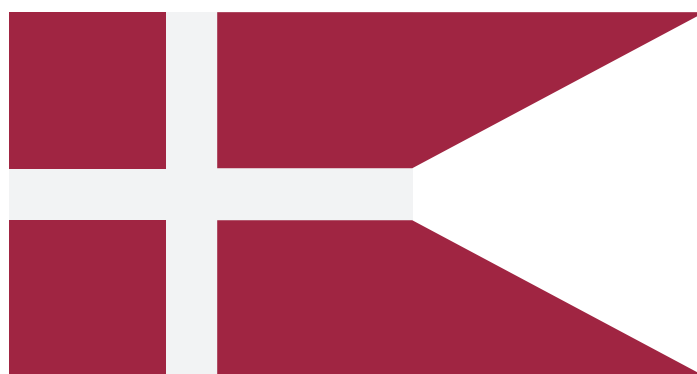

Orlogsflag

En af Søværnets opgaver gennem tiderne har været at 'vise flaget' i form af Dannebrog. Søværnets flag kaldes orlogsflaget. Orlogsflaget er et splitflag. Det er kun Søværnets skibe, som må anvende orlogsflaget.

Søværnets institutioner på land, som for eksempel Marinestation København, flager derimod med et almindeligt splitflag. Orlogsflaget har en dybere rød farve end det almindelige splitflag. Farven kaldes orlogsrød eller kraprød. Flaget er dermed lettere at se på havet.

Man ved ikke nøjagtigt, hvornår Søværnets skibe begyndte at anvende Dannebrog. De tidligste billeder af Søværnets skibe, der bruger Dannebrog, er fra det 15. og 16. århundrede. Det var Kong Christian den 4., der den 8. maj 1625, lavede de første regler for brug af flag for danske krigsskibe.

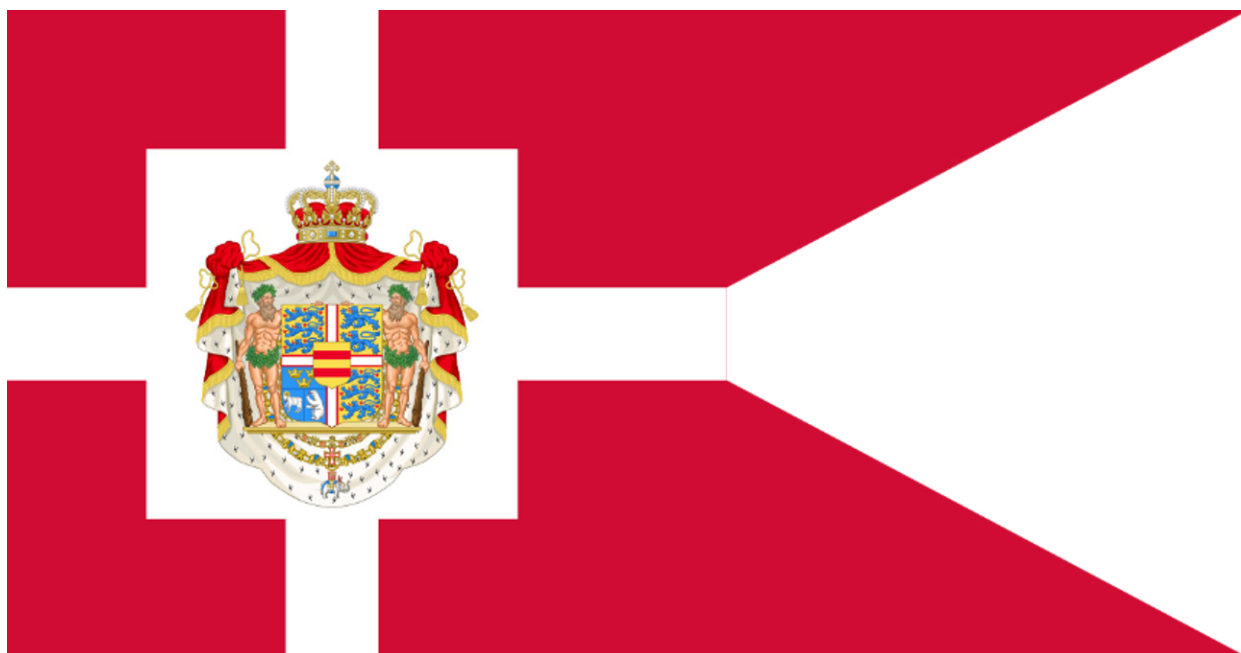
De Kongelige flag

Kongehuset i Danmark bruger Dannebrog som splitflag med særlige mærker i midten af flaget. Den hvide farve i de kongelige flag i midten er gjort meget tydelig. Derved skabes en tydelig firkant i flaget. Det felt kalder man for spunsen. I spunsen kan der forskellige kongelige symboler. De kongelige flag anvendes, når der for eksempel er besøg af medlemmer af den kongelige familie. De kongelige flag anvendes også på kongehusets biler ved officielle begivenheder.

Kongeflaget har siden 1700-tallet haft det kongelige våben i midterfeltet (spunsen). Det nuværende kongeflag blev indført 16. november 1972, da Hendes Majestæt Dronning Margrethe 2. indførte en ny version af det særlige kongelige våbenskjold.

Kongeflaget er et synligt symbol for kongemagten og personlige mærke. Kongeflaget blev brugt som kommandotegn på Søværnets orlogsskibe, hvor kongen opholdt sig.

Det blev senere normalt, at staten også flagede med splitflag på land. Kong Christian X var ikke den første konge, som fik hejst kongeflaget over sin bolig i København. Til gengæld var han den første, som brugte det hver dag, mens han var i København. Siden 1731 har kongeflaget haft det kongelige våben i et midterfelt. Senere fik andre medlemmer af den kongelige familie deres eget flag med særligt mærke i spunsen.

Faktaboks

Danmarks-Samfundet er en upolitisk medlemsbaseret landsorganisation der med baggrund i den danske kulturtradition, har til formål at udbrede kendskabet til og anvendelsen af Dannebrog som et nationalt symbol for dansk kultur, fællesskab og identitet. Gennem information og oplysning arbejder vi dagligt på at formidle viden om Dannebrog.

Opgaver

- Hvilke andre lande end Danmark har splitflag?
- Hvilke offentlige myndigheder må flage med splitflag?
- Hvorfra stammer den orlogsrøde farve kraprød?
- Lav et korsflag som følger reglerne for Dannebrog's udseende. Undersøg om der er et andet land som allerede har konstrueret jeres flag.
- Flåden og Søværnet bruger Kommandotegn på deres skibe. Hvad er Kommando tegn og hvordan anvender man dette tegn?
- Find et billede af det store danske rigsvåben. Hvad symboliserer de enkelte felter?
- Hvilke lande har både et nationalflag og et statsflag?

Kilder og litteratur

- Danmarks-Samfundet. Informationspjece Dannebrog 800 år 2. udgave (2019).
- Danmarks-Samfundets hjemmeside: <https://www.danmarks-samfundet.dk/>
- Cruys-Bagger, Søren: "Sådan bruges Dannebrog" Danmarks-Samfundet 2. udgave (2019).
- Bjerg, Hans Christian: Dannebrog – historien om et kristent og nationalt symbol 2. udgave (2019).
- Dannebrogsviden om stutflaget fra februar 2015. Nationalt videntcenter om Dannebrog.
- Dannebrogsviden om dannebrog's flag som Kongeflag fra november 2014. Nationalt videntcenter om Dannebrog.
- De kongelige flag. Kongehusets hjemmeside. <http://kongehuset.dk/>

YouTube

Lær at tegne DANNEBROG

<https://www.youtube.com/watch?v=uTYmxZrZEeE>

Sådan hejser du dit flag

<https://www.youtube.com/watch?v=tzB8RtUuoAM>

Sådan nedhaler du dit flag

<https://www.youtube.com/watch?v=jtsNqOv6L88>

Fold og opbevar dit flag bedst

<https://www.youtube.com/watch?v=1620UVXDu7I>

